

CALEPINUS Dictionarium vndecim lingvarum-a (Basel, 1605.) tördelési hiba folytán a B betűbe került a különben nagy gonddal készített jegyzékben, mely úgy a gyűjtő, mint a jegyzék B. I. jegyű készítőjének dicséretére szolgál.

GÜLYÁS PÁL.

Collection bibliographique pour servir à l'histoire du mouvement littéraire contemporaine. I. Bibliographie Verlainienne. Par Georges A. TOURNOUX. Leipzig 1912. E. Rowohlt. (ny. Drugulin) 8-r. XVI. 172. l. Ára 7 M 50.

TOURNOUX, a lillei Faculté libre des lettres előadója, e vállalatával az összehasonlító irodalomtörténet ügyét kívánja szolgálani. F. PIQUET lillei egyetemi tanár előszava szerint az utolsó harminc esztendő európai irodalmában mutatkozó fő áramlatokat akarja könyvészetileg megvilágitani e gyűjtemény, mely a naturalizmus (ZOLA), dekadencia (BAUDELAIRE), a szinpadi realizmus (IBSEN), az individualizmus (NIETZSCHE) és a humanitarizmus (TOLSZTOJ) térfoglalását fogja szemléltetni azzal, hogy az irányzat megalapítójának s fő képviselőjének irodalmi sikereit elkönyveli.

Az első kötet a modern líra egyik alapvetőjének, a soká csak kevesektől méltányolt, ma Európa szerte elismert Paul VERLAINE-nek van szentelve s maga a vállalat szerkesztője készítette számos munkatárs támogatásával. A magyarországi VERLAINE-irodalomhoz úgylátszik RÁKOSI Jenő közvetítésével jutott, akinek TOURNOUX könyvét is ajánlotta. E szerencsés körülményeknek tudható be, hogy az 1911. elején lezárt gyűjtemény 1044 bibliografiai adata közül 104, vagyis az adatok egy tizede esik Magyarországra s körülbelül kimeríti feladatának e részét. Hogy épen a magyar rész sikerült oly fényesen, azt kétségkívül HELLEBRANT Árpádnak e helyen többször megdicsért filológiai könyvészetének köszönhetjük, melyet szerző magyar munkatársa — amint ez az adatok áttekintéséből kétségtelen — teljesen kiaknázott. Ha hasonló, a műfordításokra is kiterjedő, időszaki bibliografia más nemzeteknél is volna, úgy kétségkívül még az eddiginél is nagyobb tételszámból állana ez a nagy gonddal és szeretettel összeállított monografia.

A mű két főrésze oszlik. Az első 8 pontban katalogizálja VERLAINE Oeuvrejét, még pedig csupán az önálló kötetben vagy füzetben megjelent dolgokat.

A második rész 16 fejezetben ismerteti a VERLAINE műveire vonat-

kozó irodalmat s e művek elterjedését. Az egyes fejezetek általában a következő szakaszokra oszlanak: 1. Monografiák. 2. Tanulmányok a) önállóan, b) folyóiratokban megjelentek. 3. Fordítások a) önálló gyűjteményekben, b) folyóiratokban. 3. Megzenésítések. 4. VERLAINEFŐL szőló költemények. Az egyes cikkek időrendben sorakoznak egymás mellé.

A mű kiállítása izléses, korrekurájája gondos: legalább a magyar idézeteket nem éktelentik el a küldföldtől sajnos már megszokott képtelennél képtelenebb sajtóhibák.

BIBLIOFIL.

Brown James Duff: *Library classification and cataloguing.* London, 1912. Libraco ltd. 8-r. XII, 261 l. Ára vászonborítékban 7 Sh. 6 d.

James Duff BROWN, az angolországi szabadkönyvtári mozgalom jól bevált szakírója, e legújabb monografiájában a könyvtári osztályozás és katalogizálás szabályait és módszereit tárgyalja a tőle már megszokott világos előadásban. Gazdag anyagát kilenc fejezetbe osztotta.

Az első fejezet az ismeretek elméleti osztályozásáról szőló. Az osztályozás egyetemes alapelve, hogy a hasonlót elválassa az eltérőtől s megfelelő csoportokba sorozza. De a részletekben igen eltérők az osztályozásra vonatkozó definíciók. Szerző sorra idézi John Stuart MILL, Thomas H. HUXLEY, W. Stanley JEVONS, FOWLER, HIBBEN és S. S. JAST meghatározását s végre is a következő definícióban állapodik meg: «Az osztályozás hasonló tárgyaknak vagy kérdéseknek hasonlóságuk, tulajdonságaik és rokonságuk alapján történt csoportosítása avégből, hogy lehetővé legyen fölismerésük s megkönnyíttesség leírásuk és megörögzítésük.»

Noha a tudományok szokásos felosztásai a gyakorlati könyvtári szakrendszerek céljaira rendszerint nem használhatók, szerző mégis felsorolja a fontosabbakat ARISTOTELESTŐL napjainkig, különös, sőt szinte kizárólagos tekintettel az angol gondolkodókra. Részrehajlása annyira nagy, hogy míg Wilhelm WUNDTnak épen csak hogy a nevét említi, addig az angol, illetve amerikai Karl PEARSON és E. C. RICHARDSON rendszerét bőven tárgyalja. Végül a főbb rendszereket egy táblázatban a «mozési kozmologiá»-val veti össze.

A második fejezet, mely a természettudományi rendszereket ismerteti, szintén kevés gyakorlati jelentőséggel bír. LINNÉ, Antoine JUSSIEU, BENTHAM és HOOKER, továbbá ENGLER növénytani, CARPENTER,